

**AN EMPOWERMENT PROGRAM TO ENHANCE
WOMEN'S ABILITY TO PREVENT AND CONTROL
MALARIA IN CHIANG MAI PROVINCE, THAILAND**

MALEE GEOUNUPPAKUL

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(TROPICAL MEDICINE)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY BANGKOK THAILAND**

2006

ISBN 974-04-7918-9

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

โปรแกรมการสร้างพลังกลุ่มแม่บ้านให้สามารถป้องกันและควบคุมการเกิดโรคมalariaเรื้อรังในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย (AN EMPOWERMENT PROGRAM TO ENHANCE WOMEN'S ABILITY TO PREVENT AND CONTROL MALARIA IN CHIANG MAI PROVINCE, THAILAND)

มาลี เกื้อนพกุล 4438139 TMTM / D

ปร.ด. (อายุรศาสตร์เขตร้อน)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ปิยะรัตน์ บุตรภรณ์ D.V.M., M.P.H., M.P.H., Dr.P.H.

สมใจ ลีมีงส์วาศ์ B.Sc., M. Sc. (Trop Med), Dr.Med.Sc.

อรนุช กาชื่น B.Sc., M.S. (Public Health), Dr.P.H.

Peter Kunstadter B.A., M.A., Ph.D.

บทคัดย่อ

มาลาเรียเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประชาชนไทยที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการสร้างพลังตาม แนวคิดของเปาโลเฟร์รี (Paulo Freire) ขึ้นเพื่อพัฒนา กลุ่มแม่บ้านให้สามารถป้องกันและควบคุมการเกิดมาลาเรีย ในหมู่บ้านเมืองนะวัน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มเลือก ผู้หญิงในหมู่บ้านจำนวน 45 คนมาเข้ามาเป็นกลุ่มศึกษา โดยใช้วิธีเดียวกันสุ่มเลือก ผู้หญิงในหมู่บ้านนาหวายจำนวน 45 คน มาเป็นกลุ่มศึกษาเปรียบเทียบ การศึกษามีวัตถุประสงค์ให้กลุ่มแม่บ้าน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตัวในการป้องกันมาลาเรีย มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตัวในการใช้มุ้งชุบสารเคมี อย่างถูกต้อง พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองต่อการวางแผนและการดำเนินการ ควบคุมมาลาเรีย พัฒนาให้กลุ่มแม่บ้านสามารถวางแผนและดำเนินการตามแผนที่วางแผนที่ไว้ในการป้องกันและ ควบคุมการเกิดมาลาเรียในชุมชนได้ โดยคาดหวังว่ากลุ่มแม่บ้านจะนำความรู้ไปเผยแพร่ให้ สมาชิกในครอบครัวและ ชุมชน กลุ่มแม่บ้านดำเนินการตามแผนที่วางไว้หลังเข้าร่วมโปรแกรมการสร้างพลังตลอดเวลาหนึ่งปี ผู้วิจัยร่วมพัฒนา และสังเกตการณ์ตลอดเวลาหนึ่งปี การเก็บข้อมูล เชิงปริมาณ กระทำในกลุ่มเดิมเป็นเวลา 5 ครั้ง ก่อนการทดลอง หลัง การทดลองทุกสามเดือน ในเดือนที่หนึ่ง ที่สาม ที่หก ที่เก้า และที่สิบสอง เป็นเวลาหนึ่ง ปี การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กระทำ โดยใช้วิธี การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้หญิง กลุ่มวัยรุ่น และ กลุ่มเสี้ยง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแม่บ้านมีความ เชื่อมั่นในตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองต่อการ วางแผนและการดำเนินการควบคุมการเกิดมาลาเรียเพิ่มมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นน้อยกว่า 0.001 ตลอดจนมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัว ในการป้องกันมาลาเรีย และ มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตัวในการใช้มุ้งชุบสารเคมีอย่างถูกต้อง มีการวางแผน และดำเนินการป้องกันและควบคุม มาลาเรียในชุมชน ดังนี้ 1) การป้องกันครอบครัวจากมาลาเรีย 2) ให้ความรู้ เรื่องมาลาเรีย ผ่านหอกระจายข่าวของ หมู่บ้าน 3) รมณรงค์ให้สมาชิกในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและควบคุมมาลาเรียตลอดจนร่วมกัน ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงทั้งในบ้านและนอกบ้าน 4) ชุบมุ้งด้วยสารเคมีในช่วงที่มีการเกิดมาลาเรียสูงปีละ 2 ครั้ง 5) เฝ้า ระวังคนอพยพเคลื่อนย้ายจากประเทศเพื่อนบ้าน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการสร้างพลังมีประสิทธิภาพ ทำให้กลุ่มแม่บ้านมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการ ป้องกันมาลาเรีย ส่งเสริมการใช้มุ้งชุบสารเคมี และใช้อย่าง ถูกต้อง อีกทั้งช่วยให้สมาชิกในครอบครัวและในชุมชนมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันมาลาเรียดีขึ้น

AN EMPOWERMENT PROGRAM TO ENHANCE WOMEN'S ABILITY TO PREVENT AND CONTROL MALARIA IN CHIANG MAI PROVINCE, THAILAND**MALEE GEOUNUPPAKUL 4438139 TMTM/D
Ph. D. (TROPICAL MEDICINE)****THESIS ADVISORS: PIYARAT BUTRAPORN, D.V.M., M.P.H., Dr.P.H****SOMJAI LEEMINGSAWAT, B.Sc., M.Sc. (Tropical Medicine), Dr.Med.Sc.****ORANUT PACHEUN, B.Sc., M.S. (Public Health), Dr.P.H.****PETER KUNSTADTER, B.A., A.M., Ph.D.****ABSTRACT**

Malaria remains a public health problem for rural people living along the Thai-Myanmar border. Paulo Freire theory was modified to empower a women's group in Chiang Mai Province to prevent and control malaria. This quasi-experimental study conducted an intervention in Muang Na Wan Village, Muang Na Sub-district, Chiang Dao District, Chiang Mai Province, where 45 women were systematically recruited into the study cohort. The control in the study was Navail Village, about 18 km from the intervention village. The empowerment program emphasized enhancement of malaria education levels and knowledge of bed nets, self-esteem, self-efficacy expectation, and family health practices. Intensive training was conducted and activities performed among the women's group, with 10 participatory meetings in all. Data collection was conducted for the pretest in months 1, 3, 6, 9, and 12, and similarly post-intervention. The qualitative methods used were focus-group discussions, non-participant observation, and in-dept interview with housewives, their husbands, and youths at risk of malaria. The results showed that, post- intervention, there were significantly increased levels of knowledge about malaria, attitudes, preventive behaviors, use of insecticide-treated nets, and self-esteem and self-efficacy expectations, in the intervention village compared with the control village. The women's group could create the following plans, which were crucial to malaria prevention: (1) a family protection plan, (2) Providing malaria education to community members, (3) a mosquito-control campaign, (4) scaling-up insecticide-impregnated bed nets, and (5) malaria control among foreign laborers. Finally, the empowered women's group was performing sustainable activities. Between the times for malaria-prevention activities, they conducted a joint program to raise income for their families.

**KEY WORDS: EMPOWERMENT PROGRAM, THE WOMEN'S GROUP, SELF ESTEEM,
SELF-EFFICACY, MALARIA CONTROL**